

Programma Open Joodse Huizen | Huizen van Verzet 2024

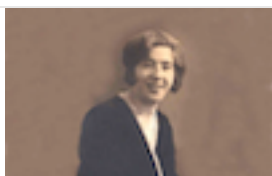
Groningen-provincie, gemeenten Hogeland-Eemsdelta

	Adres	Datum en tijd	Datum en tijd	Verteller
1	Baflo Sijtsmastraat 24	4 mei, 13.30 uur	4 mei, 15.30 uur	Tim Beijer
2	Bedum Boterdiep Westzijde 13	4 mei, 13.30 uur	4 mei, 15.30 uur	Han Meijer
3	Eenrum Molenstraat 8	3 mei, 19.30 uur	4 mei, 13.30 uur	Eliza Gussenhoven
4	Delfzijl Singel 50	3 mei, 19.30 uur	-	Henk Nijhuis
5	Delfzijl Houtmanstraat 6	4 mei, 13.30 uur	4 mei 15.30 uur	Lex van Rootselaar
6	Roodeschool Van Speykstraat 13	28 april, 16.00 uur	-	Jack van Dijken
7	Roodeschool Hooilandseweg 65	-	4 mei, 15.30 uur	Jack van Dijken
8	Uithuizen Hoofdstraat-Oost 2	4 mei, 14.00 uur	4 mei, 16.00 uur	Teun Juk
9	Uithuizen Kaakstraat 12	4 mei, 13.00 uur	4 mei, 15.00 uur	Kunny Luchtenburg en Anton Mulder
10	Usquert Hoofdstraat 19	1 mei, 19.30 uur	3 mei, 19.30 uur	Kees Ploegman
11	Warffum Oosterstraat 7	3 mei, 15.30 uur	-	Wouter Bosma
12	Winsum Tuinbouwstraat 15	4 mei, 13.00 uur	4 mei, 15.00 uur	Romke Visser
13	vm. synagoge Winsum Schoolstraat 24	4 mei, 12.00 - 17.00 uur		vrije inloop

Open Joods Huizen 2024

01.

Plaats **Baflo**

Adres Sijtsmastraat 24

Dag-1 & tijd 4 mei > 13.30 uur

Dag-2 & tijd 4 mei > 15.30 uur

Verhaal

Ellie van Leeuwen komt met de trein naar Baflo en blijft daar tijdens de oorlog als pleegkind uit Rotterdam wonen bij oom en tante Van der Laan, naast de bakkerij. Samen met haar pleegzusje Wil gaat Ellie er naar de gereformeerde lagere school. De meisjes worden goede vriendinnen. Groot is de verbazing als de Bavvelder bevolking na de bevrijding hoort dat Ellie eigenlijk Rachel Hart heet en dat zij met haar vader en broer weer herenigd is. De zoon van mw. Rachel Beijer-Hart, Tim Beijer, vertelt over zijn moeder, het verlies van hun oma Marianne Hart-Victor die in Auschwitz is vermoord en over de naoorlogse reises met het gezin terug naar Baflo, waar hun moeder Rachel onder een schuilnaam de oorlog overleefde.

02.

Plaats **Bedum**

Adres Boterdiep Westzijde 13

Dag-1 & tijd 4 mei > 13.30 uur

Dag-2 & tijd 4 mei > 15.30 uur

Verhaal

Net als zijn vader en grootvader woont ook schapenhandelaar Jozef Meijer op 'westzijde 13'. In 1909 trouwt hij met Regina Cohen uit Eenrum. Regina was koningsgezind en ging al op jonge leeftijd naar Amsterdam voor de kroningsfeesten van Wilhelmina. Zo liep zij een trap op van een paard uit de koninklijke stoet en zou daar altijd last van houden. Het paar woont in het ouderlijk huis van Jozef en krijgt een dochter, Charlotte Julia. Lotty wordt later laborante op de melkfabriek van Bedum maar gaat na haar huwelijk in de stad wonen. Daar overlijdt zij in 1936 aan een darmziekte. Haar vader Jozef behoort tot de elite van Bedum, maar als het oorlog wordt, komen er bordjes: 'voor Joden verboden', ook in Bedum. Jozef mag geen handel meer drijven. Ze moeten een Jodenster dragen en vluchten, onderduiken, weer vluchten... Ze lopen in de val bij een razzia in Ellerhuizen. Han Meijer (oud-bewoner onderduiklocatie Schultingastraat) vertelt hun verhaal. De historische vereniging staat hem terzijde.

03.

Plaats **Eenrum**

Adres Molenstraat 8

Dag-1 & tijd 3 mei > 19.30 uur

Dag-2 & tijd 4 mei > 13.30 uur

Verhaal

De familie Benninga uit Eenrum staat bekend als een respectabele Joodse familie. Voor de oorlog is grootvader Simon wethouder en postbode, zijn zoon Noach is scheikundige en Simons inwonende zussen Jet en Froukje drijven de inpandige winkel aan de Molenstraat 8. Nu bewonen Eliza Gussenhoven en echtgenoot dit huis. In haar verhaal over de Benninga's laat Eliza zien welke verschillende wegen de bewoners tijdens de oorlog volgen. Na zijn pensionering schreef Noach de verhalen daarover op. Voorzien van de nodige achtergrondinformatie worden ze in 1997 gepubliceerd in het boekje 'Oorlogsherinneringen', uitgegeven door Stichting Een Joodse Erfenis. In juni 2021 volgt een tweetalige heruitgave, waarvoor Noachs dochter Aleida-Chana Arnon-Benninga de Engelse vertaling heeft gemaakt. Noachs beschrijving vormt het uitgangspunt voor deze 'Open-Joodse-Huizen'-vertelling, waarin ook de levensloop van Noachs vrouw Helena, dochter Aleida, zoon Simon en overige familie en naasten wordt toegelicht.

04.	
Plaats Adres Dag-1 & tijd Dag-2 & tijd	Delfzijl Singel 50 (vm. synagoge) 3 mei > 19.30 uur n.v.t.
Verhaal	<p>Het is maart 1942 en de familie Hoogstraal heeft een oproep gekregen om op woensdagmiddag 11 maart te verzamelen op het station. Ze moeten verhuizen naar Amsterdam. Karel, de oudste zoon, heeft geen goed gevoel over de verhuizing. Wat gaat er met me gebeuren, wat laat ik achter? Komen we met zijn allen weer terug in Delfzijl, in ons huis aan de Waterstraat 20? Wat gaat er met onze winkel gebeuren als we weg zijn?</p> <p>Karel is 23 jaar en de hele wereld ligt aan zijn voeten. Alleen voelt dat nu niet meer zo. Natuurlijk gaat het verhaal van initiatiefnemer Henk Nijhuis over het hele Joodse gezin Hoogstraal van de meubelwinkel in de Waterstraat en niet alleen over zoon Karel en zijn zuster Gelle. In september 2022 legde Henk samen met wethouder Meindert Joostens van Eemsdelta vier stolpersteine naast de winkeldeur. Ook vader en moeder Hoogstraal komen in zijn verhaal voor, tot en met het bittere eind.</p>
05.	
Plaats Adres Dag-1 & tijd Dag-2 & tijd	Delfzijl Houtmanstraat 6 4 mei > 13.30 uur 4 mei > 15.30 uur
Verhaal	<p>David van Buuren is in 1911 in Hoogeveen geboren en wordt joods godsdienstonderwijzer en voorzanger. Hij vestigt zich in 1931 in Delfzijl. In 1937 trouwt hij met Ida Neerduin uit Roodeschool, de tien jaar jongere zus van Salomon Neerduin. Ida werkt als onderwijzeres aan een school in de Wijkstraat te Appingedam. Tijdens de oorlog woont Ida's oudere zus Rosette bij David en Ida in de Cornelis Houtmanstraat 6. Daarvoor woonde zij in Rotterdam aan de Wagenstraat 69. Al met al heeft David maar vijf jaar in Delfzijl gewoond. In 1942 moeten hij en zijn huisgenoten op last van de bezetter naar het getto in Amsterdam. In 1943 wordt David via doorgangskamp Westerbork naar vernietigingskamp Sobibor gebracht, waar hij binnen een week wordt vermoord. Lex Rootselaar woont naast het huis waar David en Ida hebben gewoond. In het voorjaar van 2022 nam hij het initiatief tot plaatsing van drie stolpersteine voor het buurhuis op nummer 6.</p>
06.	
Plaats Adres Dag-1 & tijd Dag-2 & tijd	Roodeschool Van Speykstraat 13 28 april > 16.00 uur -
Verhaal	<p>In de oorlog neemt de bezetter in Roodeschool twee villa's in beslag en voorziet ze van hoog hekwerk ('het hertenkamp'). Daar zetelt de Orts Kommandantur. Naast 'het hertenkamp' woont de familie Van Ketten. Daar vindt de Jood Salomon Neerduin een onderduikplaats. Neerduin heeft meerdere onderduikadressen in het dorp, waaronder zijn eigen huis. Op 6 augustus 1944 valt de bezetter, op zoek naar een Jood, de woning binnen van Salomon. Hij zat toen ondergedoken in eigen huis. Salomon belandt in strafbarak 67 in Westerbork.</p> <p>Jack van Dijken was eerder betrokken bij het stolpersteine-project in Uithuizermeeden en gaat ook hier op zoek naar de samenhang in wat zich afspeelt. Hoe overleeft het echtpaar Van Ketten de oorlog? Waarom namen zij dit risico? Waarom koos Salomon een andere route dan zijn Joodse zussen, zwager, tantes, ooms. Na de oorlog is Salomon een vat vol tegenstrijdigheden. Volgens kleindochter Clara is opa nors en afstandelijk, oma Neerduin is een schat.</p>

07.		
Plaats Adres Dag-1 & tijd Dag-2 & tijd	Roodeschool Hooilandseweg 65 4 mei > 15.30 uur -	
Verhaal	<p>In de oorlog neemt de bezetter in Roodeschool twee villa's in beslag en voorziet ze van hoog hekwerk ('het hertenkamp'). Daar zetelt de Orts Kommandantur. Naast 'het hertenkamp' woont de familie Van Ketten. Daar vindt de Jood Salomon Neerduin een onderduikplaats. Neerduin heeft meerdere onderduikadressen in het dorp, waaronder zijn eigen huis. Op 6 augustus 1944 valt de bezetter, op zoek naar een Jood, de woning binnen van Salomon. Hij zat toen ondergedoken in eigen huis. Salomon belandt in strafbarak 67 in Westerbork.</p> <p>Jack van Dijken was eerder betrokken bij het stolpersteine-project in Uithuizermeeden en gaat ook hier op zoek naar de samenhang in wat zich afspeelt. Hoe overleeft het echtpaar Van Ketten de oorlog? Waarom namen zij dit risico? Waarom koos Salomon een andere route dan zijn Joodse zussen, zwager, tantes, ooms. Na de oorlog is Salomon een vat vol tegenstrijdigheden. Volgens kleindochter Clara is opa nors en afstandelijk, oma Neerduin is een schat.</p>	
08.		
Plaats Adres Dag-1 & tijd Dag-2 & tijd	Uithuizen Hoofdstraat-Oost 2 4 mei > 14.00 4 mei > 16.00	
Verhaal	<p>Het gezin van keurmeester Jacob Bamberg en zijn vrouw Aleijda Manassen bestaat uit vier personen. Vader, moeder en twee dochters. Het paar trouwt in Rotterdam op 11 juni 1930. Voor het werk van Jacob verhuizen ze naar Uithuizen. Daar worden in 1933 en 1935 hun dochters Mathilde en Hendelina Regina geboren. Het echtpaar laat in 1937-1938 een eigen woning bouwen aan de Havenweg 29. Op 27 februari 1941 verliest Jacob Bamberg zijn betrekking omdat hij een Jood is. Begin juli 1942 krijgt het gezin een oproep om zich in Westerbork te melden. Dat doen zij en al op 16 juli 1942 wordt het gezin op transport gesteld naar Auschwitz. Een maand later, op 17 augustus 1942 wordt Jacob Bamberg om het leven gebracht. Zijn echtgenote Aleijda en de twee kinderen worden op 23 november 1942 vermoord. Historisch onderzoeker, publicist en kenner van de regio Teun Juk vertelt hun verhaal in de Jacobikerk.</p>	
09.		
Plaats Adres Dag-1 & tijd Dag-2 & tijd	Uithuizen Kaakstraat 12 4 mei > 13.00 uur 4 mei > 15.00 uur	
Verhaal	<p>Hero Emko Dinkla is 33 jaar als Nederland op 10 mei 1940 wordt aangevallen door Duitsland. Hero is de zoon van garagehouder Geert Dinkla en zijn vrouw Derkje Boukema. De familie Dinkla weigert tijdens de oorlog de radio in te leveren en verbergt deze in de garage. Wanneer de Joodse Julius Cohen uit Uithuizen een onderduikadres zoekt, kan dat bij de Dinkla's in de garage. Op 8 September 1944 gaat het mis. De Duitsers doen een huiszoeking en vinden de radio en ook Julius Cohen. Julius Cohen, Hero Dinkla, zijn broer Emko en hun ouders worden gearresteerd en afgevoerd. Op 8 April 1945 wordt Hero in het strafkamp Hanomag in Eggestorf bevrijdt door de Amerikanen. Hij komt ernstig ziek en verzwakt terug uit Duitsland. Op 28 Mei 1945 overlijdt hij in een ziekenhuis in Groningen.</p> <p>Dichteres Kunny Luchtenburg uit Uithuizen en Anton Mulder, lid van het 4 Meicomité Uithuizen, vertellen het verhaal over Hero Dinkla en zijn naaste familie en lezen voor uit recent gevonden brieven uit de oorlog.</p>	

10.		
Plaats	Usquert	
Adres	Hoofdstraat 19	
Dag-1 & tijd	1 mei > 19.30 uur	
Dag-2 & tijd	3 mei > 19.30 uur	
Verhaal	<p>Eind maart/begin april 1945 wordt het verzet in Usquert een zware slag toegebracht. Er worden meerdere personen gearresteerd. Harco van Oosten is op dat moment de plaatselijke commandant van de Binnenlandse Strijdkrachten (BS) in Usquert. Op 1 april 1945 (drie weken voor de bevrijding van Usquert) wordt Harco vroeg in de ochtend van huis gehaald en korte tijd later gefusilleerd op de grens tussen Breede en Baflo.</p> <p>De echtgenote van Harco van Oosten, Annie Blink, hertrouwt na de oorlog met Anno Ploegman. Hun zoon, Kees Ploegman, heeft onderzoek gedaan naar dit familiedrama. Kees zal het verhaal over Harco van Oosten vertellen in het huis waar Harco van Oosten op 1 april met zijn gezin woonde (Usquert 131, nu Hoofdstraat 19-noordzijde).</p>	
11.		
Plaats	Warffum	
Adres	Oosterstraat 7	
Dag-1 & tijd	3 mei > 15.30	
Dag-2 & tijd	n.v.t.	
Verhaal	<p>Poere is de bijnaam van Benjamin Heiman Broekema: slager, schrijver, dichter, muzikant, echtgenoot van Sara Mina, vader van Reina Rachelina en Rachelina Rosa. Benjamin wordt in 1904 in Warffum geboren en woont er later met zijn gezin op nummer 7 in de Oosterstraat. Op nummer 5 woont Poeres moeder, Reina Broekema-van Dam. Destijds ging het om een twee-onder-een-kapwoning.</p> <p>Wouter Bosma woont in Warffum en plaatst in zijn verhaal in het kader van Open Joodse Huizen 2024 zijn eigen levensweg naast die van Poeres vrouw Sara Mina Broekema-van der Klei. Met haar deelt Wouter een Gronings-Joodse voorouder. Hij zal op 3 mei met u terug gaan in de tijd, beginnend in 1719 tot het noodlottige jaartal 1942.</p>	
12.		
Plaats	Winsum	
Adres	Tuinbouwstraat 15	
Dag-1 & tijd	4 mei > 13.00 uur	
Dag-2 & tijd	4 mei > 15.00 uur	
Verhaal	<p>In 1890 geboren als jongste van vier kinderen groeit Izaïc de Vries op in oud-Obergum. In 1903 viert hij zijn Bar mitswa-feest in de sjoel; het kleine zaaltje vol met familie uit de wijde omtrek. In de zomer van 1931 trouwt Izaïc met Ellie Oudgenoeg uit Leek. Mogelijk vindt de religieuze inwijding kort daarna plaats in Leek. Het paar krijgt twee kinderen en woont in de Tuinbouwstraat, waar Izaïc de handelsactiviteiten van zijn vader voortzet. De zaken gaan goed, er staat een fraaie auto voor de deur, wat opzien baart. Sinds zijn huwelijk maakt Izaïc deel uit van het bestuur van de al kleiner wordende joodse gemeenschap. Vanaf 1934 worden er geen diensten meer gehouden, de sjoel wordt verhuurd. Er wordt nog wel begraven en gezorgd. Hoe vergaat het Izaïc kort vóór en tijdens de oorlog? Welke taken blijven over? Hoort het thuisfront nog over zijn laatste dagen in Oost-Europa? Historicus Romke Visser neemt u mee in het verhaal over Izaïc en vertelt verder in de oude sjoel om de hoek.</p>	

